

odbor bo jeseni o priliki premovanja goved, nakupoval sposobne bike po posebni komisiji, na kar že sedaj opozarjamo živinorejce, ki imajo čistokrvne, sposobne bike v reji,

Deželni odbor kranjski oddajal bo meseca oktobra 1901 bike plemenjake cikaste in sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje je vložiti pri deželnem odboru v Ljubljani in vsaki prošnji je priložiti 20 kron, katere zapadejo, če prosilec noče prevzeti odkazanega mu bika.

## Kmetijstvo.

### Prvo mleko teletu, potem kravi.

Pri nas je še močno razširjena navada, da se krava po porodu najprej pomolze, in da se dá tisto mleko kravi izpiti. Te navade pa ni mogoče odobravati, ker je tako ravnanje nepravilno. Prvo mleko, ki se tudi „mlezva“ imenuje, naj se na vsak način prepusti mladiču in še le tisto mleko, katerega tele ne more posesati, naj se izmolze in porabi za kravo. Prvo mleko, ki se pozna na tem, da je rumeno in bolj gosto, je namreč posebno prikladno za novorojenega teleta, ker je veliko bolj tečno in veliko lažje prebavno, kakor poznejše mleko. Razun tega je pa tudi bolj slano, kakor navadno mleko, vsled česar se tele veliko hitreje in lažje sčisti. Nekateri živinorejci sploh ne odobravajo tega, da bi se dalo kravi, izdelani po porodnih bolečinah, njeno mleko piti. Izkušnje pa uče, da je mlezva še najbolj tečna pijača za take krave, in da je več vredna, kakor z otrobi oblojena pijača. V Švici, kjer je živinoreja na jako visoki stopinji, je sploh običaj, da dobi krava tisto prvo mleko, ki ostane teletu. In če ga krava ne mara, ga ji pa vlijejo, ker so ondotni živinorejci trdno prepričani, da je ni bolj zdrave in bolj močne pijače za take krave, kakor je mlezva. Nepravilno pa je, da se krava ali telica že pred porodom izmolze, ker se na ta način vpliva na hitrejši porod; to pa ni dobro. Tudi pridejo novorojena teleta pri takem ravnanju ob najboljše prvo mleko. Pri dobrih kravah se sicer rado zgodi, da se vime močno napne pred porodom tako, da se je bati vnetja ali takoimenovanega „sajevca“. Vender naj se tudi v takem slučaju, dokler le mogoče počaka z molžo. Le ko bi mleko začelo kapljati iz sescev, in ko bi bila krava podvržena vnetju vimena, le tedaj se ji naj odvzame nekoliko mleka pred porodom, sicer pa ne.

### Kmetijske raznoterosti.

Kako treba pripraviti nove sode? Izurjen vinogradnik ve to dobro, mnogi pa vender ne ravna jo prav in si napravijo veliko škodo na vinu z novimi sodi. Nov sod izperi večkrat z vrelo vodo in sicer tolikokrat, da bo šla čista voda iz njega; dokler nov sod ni zadosti izpran, gre temno rujavkasta voda iz njega. Potem sod napolni s čisto vodo, katera se nekaj časa vsak dan mora spremeniti. Nazadnje se še izpere z vrelinim vinom, ki se naj pusti v sodu nekaj časa, ker potem dobi sod dober vinski duh. Še na drug način se pri-

pravi sod. V sod se vlije vrela voda, v kateri je raztopljeno 5 odstotkov sode. Sod se zabije in večkrat izpere. Potem se še izpere s čisto vodo in na to pa se z vrelinim vinom zapari.

Izabela se je v poslednjih desetletjih močno razširila po naših vinogradih, odkar je stari trs začel hirati. Izabela pa je povsod bujno rastla in donašala obilo grozdja, posebno po brajdah. Le škoda, da izabelno vino nima tistega prijetnega okusa, kot iz domačih trt, ker ni čistokrvna žlahtna trta. Njeno vino ima nekak neprijetni okus, tudi barva ni lepa, tako, da se mora le po ceni prodajati, za tretjino ali pol ceneje kot navadno belo ali rudeče vino. Neprijetni okus pa je najbolj v jagodnih mehovih, ako se ti močno stiskajo. Ako se pa vzame le drozgovec in mošt od prvega stiskanja, je vino belkasto in ima le malo izabelinega okusa. Po leti, ko se je tako vino dvakrat pretočilo, se okus precej zgubi in se izabelina le malo loči od navadnega belega vina. Zato svetujem, da se posebej v sode naliže drozgovec in mošt od prvega stiskanja, mošt od ostalih stiskanj pa tudi posebej ter se porabi za domačo rabo. Glede izabele pa moram dostaviti, da se zelo moti, kdor misli, da se ta trta ustavlja trtni uši. To ni res. Malo delj res zdrži napad trtne uši, a končno se tudi ona posuši. Ker se trtna uš še zmirom naprej širi na vse strani, pač ne kaže izabele saditi, temveč le na ameriških trtah cepljene domače trte. Dr. Vošnjak.

Kleti puščajte v jeseni tako dolgo odprte, dokler ne začne zmrzovati. Kleti, ki so globoko v zemlji, so lahko dalje časa odprte kakor one, ki so plitve. Ako na eni strani brije skozi odprtine v klet mrzel veter, zadelaj jih na tisti strani, na nasprotni pa pusti odprte. Pri lepem in ne premrzlem vremenu odpri vse odprtine, da pride v klet svež in čist ter hladen zrak, slab in zaduhel pa gre ven. Kakor je poleti hladna klet boljša, tako tudi po zimi, da le ni tako mrzla, da bi zmrzovalo.

Čebelam za zimo skrbì za primeren kraj, kjer bo mir in jih ne bo nič motilo. Košev ali panjev ne smeš puščati prosto, ampak jih postavi, če nimaš zaprtega uljnaka, za stene, kjer ne bo veter prehudo po njih pihal. Čebele se po zimi stisnejo skupaj kakor jagode na grozdu in jih veliko pogine, če pride prehud mraz v panj. Zato panje skrbno ovij s slamo ali s cunjami, pa večkrat pogledaj, da se miši ali netopirji ne vgnezdijo in ne pridejo celo v panj.

## Poučni in zabavni del.

### Okrajni zdravnik.

Povest. — Spisal Srečko.

(Dalje).

Drugi dan, kar je bila doma, že se je dolgočasila neznansko, kakor je namreč potožila materi. Družbe ni imela nikake, da bi se po svoje zabavala, torej se jej ne smemo čuditi, da je materi pričela opisovati svoje Graško življenje, tako natančno, kakor bi se morebiti, katera druga ne upala:

„Ah mama mesto, mesto to je za mladega človeka nekaj!“

Na dolgo in široko je opisovala mesto Gradec, kakoršno je bilo takrat, s prirojeno natančnostjo. Pripovedovala je o vsaki posamezni večji stavbi, o cerkvah, o sprehodih. Risala je z neprisiljeno zgovornostjo vse institutske razmere z vsemi malenkostmi. Dopovedovala je materi, kako so šli včasih za njimi mladi častniki, kadar